

SI DARWIN HAGUERA SIGUT CALLOSÍ

Per Joan-Carles ORTEGA I BERENGUER,

Si Charles Darwin, en comptes de manifestar-se com un anglés eixut, mig cavalleresc i prou aventurer, haguera nascut a Callosa, el món científic – i també el món il·letrat— s'hagueren beneficiat d'un personatge molt curiós i atípic. Per a començar, i traslladant la biografia del fundador de l'evolucionisme al context callosí, Charles Darwin haguera estat l'hereu potentat de la propietat agrícola amb més fanecades de terra de tota la contornada. A pesar de que al nostre poble, el personal aguanta malament als senyorets, com bé certifiquen les contarelles i cobles populars, el nostre personatge s'haguera guanyat una certa apreciació del veïnat, no en funció de cap mena de carisma esmolat en la brega quotidiana (necessària abstroure's dels afers humans), sinó per ser un home perceptiu i prou solidari en virtut del seu vici als llibres. És a dir, Darwin s'haguera assemblet, des d'eixe cantó, al nostre erudit Adolf Salvà.

Darwin, si haguera sigut callosí, també haguera patit en privat el seu dilema juvenil de vocació professional. Son pare haguera volgut que el fill fóra retor, bisbe o nunci del Vaticà en Espanya, però com a ell li apetia més tafanejar els secrets de la Natura que els misteris del més enllà, s'haguera buscat l'excusa per anar alternant les excursions per valls i muntanyes amb les lectures dels repertoris bibliogràfics de la seua època. Una bona excusa per desmarcar-se del disseny patern, haguera sigut un encàrrec exterior, fet per alguna institució acadèmica de València, Murcia, Madrid o Barcelona. Darwin com a callosí també haguera necessitat un cercle exquisit o un club de científics, on abocar el cabasset dels seus descobriments i ser reconegut com tot un mestre de la investigació i, per tant, haguera estat agafant la tartana, camí de València cada dos per tres. És probable que tinguera un pis llogat a València, per fer estades de curta duració en la capital del Regne i assistir a les assemblees d'esquadrinyadors privilegiats com ell, on l'hagueren proclamat el més sabut i perspicaç del País Valencià.

Per aconseguir eixe grau de reconeixement, Darwin haguera tingut que desenvolupar una sèrie d'actituds i comportaments estranys per tot el terme de Callosa d'en Sarrià, però que li serien perdonats ja que en el fons es tractava d'un senyoret tolerant i un poc despistat que no abusava massa de la seua condició de propietari superior. Per exemple, entre altres coses, Darwin com a callosí, podria haver-se obsessionat amb les pedres dels margens dels bancals i s'haguera fet prou amic dels seus jornalers amargenadors per a que li regalaren alguns tipus de pedres que, en realitat, eren sediments farcits de fòssils de l'Holocé! Només catalogant i contrastant pedres de margens s'haguera espolsat una monografia ben extensa que es titularia "Història natural dels invertebrats marítims de Callosa d'en Sarrià: esquema de l'evolució". Un llibre on sostindria que fa mils i mils d'anys el nostre poble estava cobert per la mar i habitat per uns cuquets aquàtics que glopejaven plàncton. Fixeu-vos què difícil la seua tasca: si ara que som un poble del segle XXI, ja mos costa saber qui fa de tauró voraç i qui de medusa tòxica: ¿ho haguera aclarit Darwin?